

A füleskuvik (*Otus scops*) monitoringja és költésbiológiai vizsgálata a Gödöllői-dombság területén

Szilágyi-Szász Anna Tünde

Természetvédelmi mérnök alapképzési szak, levelező tagozat

Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet, Állattani és Ökológiai Tanszék

Belső témavezető: Dr. Herényi Márton Farkas, Tudományos munkatárs

Külső témavezető: Kerényi Zoltán, Gimnáziumi biológiatanár / MME füleskuvikvédelmi koordinátor

A füleskuvik élőhelyét és populációját számtalan tényező veszélyezteti, ezért is fontos, hogy minél többet megtudjunk életmódjáról. A Gödöllői-dombság évek óta ismert és kutatott élőhelye ennek a fokozottan védett fajnak, jelenleg 78 mesterséges odú alkotja az odútelepet Gödöllőn, Isaszegen, Veregyházon, Aszódon és a Küdő-hegyen. A kutatás, amibe betekintést nyerhettem, már 2012 óta követi a területen revírt tartó és költő madarak populációját, költési sikerességét, területhűségét.

Többféle módszert alkalmaztunk a kutatás során. Playback methoddal előre kijelölt helyeken, 500 méterenként ellenőriztük a területet, ezzel megállapítva a revírek helyszínét. Az odúkat tavasszal és nyáron többször ellenőriztük endoszkópos kamera segítségével. Ezzel vizsgálhattuk a kihelyezett odúk foglaltsági arányát, a fészekaljak méretét, a költési- és kirepülési sikert, anélkül, hogy a tojót és a fiókákat nagyobb zavarásnak tettük volna ki. Madárhálós befogás során jellemzően a hímeket, a kihelyezett odúk ellenőrzése során a tojókat és a fiókákat tudtuk gyűrűzni. Gyűrűzés után vizsgáltuk, hogy a felvett adatok alkalmasak-e a tojók és hímek morfológiai elkülönítésére. A szakirodalommal ellentétben a biometriai mérések szerint a szárny és a kézevező különbsége nem számottevő a nemek között, így tapasztalatunk alapján ezek nem használhatóak kellő bizonyossággal. Költési időszakban a tojók és hímek elkülönítésére leginkább a testtömeg és a viaszhártyáig mért csőrhossz volt a legalkalmasabb.

A foglaltsági arány növekedő trendet mutat az odúban a vizsgált évek alatt. A kihelyezett 78 odú közel egyharmadában kezdődött költés, leggyakrabban négy tojással. A megkezdett költések 20 százaléka ment tönkre, a sikeres költésekből átlagosan három fióka repült ki. A hím füleskuvikok területhűsége nagyobb a tojókénál és a fiókákénál: átlagosan 216 métert, míg a tojók átlagosan 1085 métert, a fiókák átlagosan közel három kilométert mozdultak el gyűrűzési helyszínükhöz viszonyítva.

Fontos lenne országszerte minél több területen, minden évben azonos módszerrel felméréseket végezni, hogy teljesebb képet kapjunk a faj magyarországi populációjáról.